

College Kwaliteitsonderzoek (CKO)

Verslag van de werkzaamheden

2010

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	5
2.	Activiteiten 2010	9
3.	Onderzoeksresultaten 2010	13
Bijlage 1	Samenstelling Onderzoekspopulatie 2010	19
Bijlage 2	Taakuitoefening en samenstelling CKO	21

1. Samenvatting

In dit verslag worden de activiteiten van het College Kwaliteitsonderzoek (CKO) in 2010 beschreven en toegelicht. Tevens worden de resultaten van de in 2010 onder de Verordening Kwaliteitsonderzoek uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken gepresenteerd.

Het doel van het kwaliteitsonderzoek is de bevordering van de kwaliteit van de beroepsuitoefening. De handhaving van de naleving van de beroepsregels is van belang, maar vormt niet het primaire motief voor het kwaliteitsonderzoek.

Op basis van de Verordening Kwaliteitsonderzoek wordt in principe eens in de vier jaar een periodiek kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Het onderzoek is gericht op de opzet en werking van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantskantoor en accountantsafdeling dat is gericht op assurance en aan assurance verwante opdrachten met uitzondering van wettelijke controleopdrachten. Laatstgenoemde opdrachten vallen, ingevolge de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

In het verslagjaar 2010 zijn onder verantwoordelijkheid van het College Kwaliteitsonderzoek in totaal 209 onderzoeken uitgevoerd: 176 periodieke kwaliteitsonderzoeken en 33 vervolgonderzoeken (zie bijlage 1 voor een specificatie).

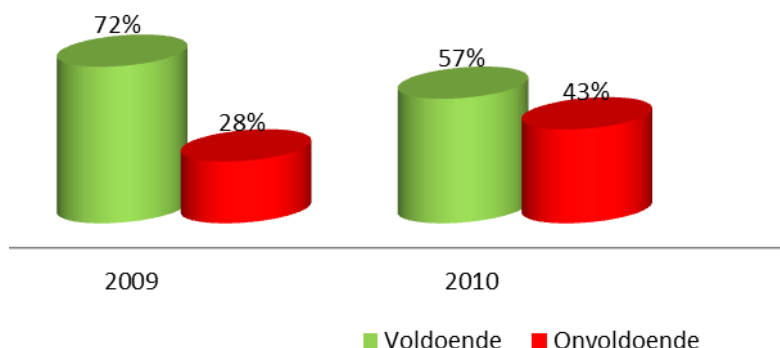
Resultaten periodieke onderzoeken

Van de 176 kantoren waar een periodiek onderzoek is uitgevoerd, beschikken er 69 over een vergunning op grond van de Wta. Artikel 11 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek bepaalt dat het College bij deze kantoren geen (eind)oordeel uitbrengt.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van de 176 periodieke onderzoeken weergegeven. Daarbij is een vergelijking met de resultaten van vorig jaar opgenomen.

	Voldoende	Onvoldoende	Geen oordeel
2009	81	32	91
2010	61	46	69

De resultaten van de periodieke onderzoeken die tot een onvoldoende oordeel hebben geleid, laten een aanmerkelijke verslechtering van 15 procentpunten zien ten opzichte van de resultaten van vorig jaar. Samengevat levert dit het volgende beeld op.

Figuur 1. Resultaten periodieke onderzoeken waarbij tot een oordeel is gekomen

Een nadere analyse van de resultaten van de onderzoeken in 2010 die tot een oordeel hebben geleid, heeft uitgewezen dat de verslechtering van de CKO-resultaten ten opzichte van 2009 als volgt is te verklaren:

- in 2010 zijn meer kantoren onderzocht die nog niet eerder aan een kwaliteitsonderzoek zijn onderworpen terwijl tegelijkertijd deze kantoren verhoudingsgewijs ook veel vaker een onvoldoende behalen;
- relatief gezien zijn meer kleinere kantoren (omzet tot € 300.000) onderzocht die veel vaker een onvoldoende blijken te behalen. Het aantal onvoldoendes in deze categorie is verdubbeld;
- in de onderzoekspopulatie is de verhouding tussen kantoren die assuranceopdrachten uitvoeren en kantoren die uitsluitend aan assurance verwante opdrachten uitvoeren is ten opzichte van 2009 gelijk gebleven. Het aantal onvoldoendes bij kantoren die uitsluitend aan assurance verwante opdrachten uitvoeren (veelal de kleinere kantoren) is in 2010 ruim verdubbeld.

Conclusie

De verslechtering van de CKO-resultaten van de onderzoeken die tot een oordeel hebben geleid ten opzichte van 2009 komt nagenoeg geheel voor rekening van de niet eerder onderzochte kleinere kantoren (omzet tot € 300.000). Dit betreft veelal kantoren die uitsluitend aan assurance verwante opdrachten uitvoeren, maar ook de kantoren in dit segment die assuranceopdrachten uitvoeren, behalen veel vaker een onvoldoende.

Aangezien bij kantoren die beschikken over een Wta-vergunning door het College geen (eind)oordeel wordt vastgesteld, is het niet mogelijk een algemene conclusie uit de resultaten van de onderzochte populatie te trekken. Uit het feit dat bij 43% van de kantoren zonder Wta-vergunning het stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet, moet de conclusie worden getrokken dat kwaliteitsverbetering – en dus ook kwaliteitsonderzoek – een hoge prioriteit blijft verdienen. Nagenoeg alle kantoren, ook de kantoren die beschikken over een Wta-vergunning hebben van het College één of meerdere aanbevelingen ter verbetering van het stelsel van kwaliteitsbeheersing gekregen.

Resultaten vervolgonderzoeken

In het verslagjaar zijn 33 vervolgonderzoeken uitgevoerd. Bij 30 uitgevoerde vervolgonderzoeken luidt de conclusie dat de gegeven aanbevelingen in voldoende mate zijn opgevolgd. Bij 3 kantoren bleken de aanbevelingen niet in voldoende mate te zijn opgevolgd. Bij deze kantoren zal een nieuw vervolgonderzoek worden uitgevoerd.

Conclusie

De vervolgonderzoeken laten een goed resultaat zien: in 91% van de gevallen leidt het vervolgonderzoek tot een voldoende opvolging van de gegeven aanbevelingen. Daarmee wordt het gewenste effect van verbetering van het stelsel van kwaliteitsbeheersing in belangrijke mate bereikt.

Overige activiteiten

Voorts is er in het verslagjaar veel tijd besteed aan de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de onderzoeken en een verdere professionalisering van de onderzoekers. Een evaluatie van het onderzoekersbestand, een update van het onderzoeksprotocol en de handleiding voor de normering van de oordeelsvorming op basis van “best practices” zijn hier voorbeelden van.

Daarnaast heeft het College een accreditatie verleend aan het Institute of Internal Auditors Nederland en is het accreditatieproces van het Samenwerkingsverband Kwaliteitstoetsing Overheidsaccountants in een afrondende fase. In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op de activiteiten in het verstreken jaar.

In dit verslagjaar zijn er geen thematische onderzoeken dan wel incidentenonderzoeken uitgevoerd. In hoofdstuk 3 worden de onderzoeksresultaten van de uitgevoerde periodieke kwaliteitsonderzoeken verder uitgewerkt.

2. Activiteiten 2010

In het verslagjaar is veel tijd besteed aan de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de onderzoeken en verdere professionalisering van de onderzoekers. Een evaluatie van het onderzoekersbestand, een update van het onderzoeksprotocol en de handleiding voor de normering van de oordeelsvorming op basis van “best practices” zijn hier voorbeelden van. Daarnaast heeft het College een accreditatie verleend aan het Institute of Internal Auditors Nederland en is het accreditatieproces van het Samenwerkingsverband Kwaliteitstoetsing Overheidsaccountants in een afrondende fase.

In de volgende paragrafen wordt nader ingegaan op de activiteiten van het College in 2010.

2.1 Monitoring

Jaarlijks wordt een zogenoemde monitoringvragenlijst verzonden aan alle kantoren om inzicht te verkrijgen in de specifieke situatie van de accountantskantoren. Daarmee start de onderzoekscyclus. De met deze vragenlijst verkregen informatie is mede bepalend voor de selectie van de te onderzoeken kantoren. Kantoren zijn daarom op grond van artikel 4 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek verplicht deze vragenlijst binnen een termijn van zes weken in te vullen en te retourneren. Het overgrote deel van de kantoren heeft tijdig aan deze verplichting voldaan. Na de gebruikelijke herinneringen resteerden nog twee kantoren die zonder enige reactie in gebreke zijn gebleven de monitoringvragenlijst 2010 in te vullen. Het College heeft op grond van artikel 26 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek moeten besluiten aan het bestuur van het NIVRA een advies uit te brengen om tegen de beleidsbepalers van deze twee kantoren een tuchtactie te starten.

2.2 Delegatie en accreditatie

Op grond van artikel 23 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek kan de bevoegdheid tot het uitvoeren van het periodiek kwaliteitsonderzoek of een vervolgonderzoek bij een accountantskantoor of accountantsafdeling waar meer Accountants-Administratieconsulenten werkzaam zijn of aan verbonden zijn dan registeraccountants, worden overgedragen aan de instantie die bevoegd is tot het uitvoeren van een soortgelijk onderzoek bij Accountants-Administratieconsulenten. Uit dien hoofde is delegatie verleent aan de NOvAA en voert de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten (RvTBAA) bij delegatie kwaliteitsonderzoeken uit namens het College. De door de RvTBAA in het kader van deze delegatie uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken worden daarom in hoofdstuk 3 in de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken verantwoord.

Op grond van artikel 24 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek kan een organisatie waarbij een accountant, een accountantskantoor of een accountantsafdeling is aangesloten die hun stelsel van kwaliteitsbeheersing onderzoekt, een verzoek indienen deze organisatie te accrediteren. Deze accreditatie houdt in dat het periodiek kwaliteitsonderzoek en het vervolgonderzoek bij het accountantskantoor of de accountantsafdeling welke lid is van een geaccrediteerde organisatie namens het NIVRA wordt uitgevoerd door deze geaccrediteerde organisatie. Aan een dergelijke accreditatie zijn uiteraard voorwaarden verbonden die erop neer komen dat de organisatie die accreditatie aanvraagt, aantoont dat deze beschikt over een systeem van kwaliteitsborging dat voldoet aan de door of namens het NIVRA-bestuur te stellen eisen aan de opzet en werking daarvan.

De Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-administratieconsulenten (SRA) beschikt over een accreditatie. De door SRA in het kader van deze accreditatie uitgevoerde

kwaliteitsonderzoeken worden daarom in hoofdstuk 3 in de resultaten van de uitgevoerde onderzoeken verantwoord.

In het verslagjaar hebben zowel het Institute of Internal Auditors Nederland (IIA) als het Samenwerkingsverband Kwaliteitstoetsing Overheidsaccountants (KOA) een verzoek tot accreditatie ingediend bij het College Kwaliteitsonderzoek.

Bij IIA Nederland is een accreditatieonderzoek uitgevoerd en afgerond. Dit heeft ertoe geleid dat op 22 december 2010 door het College Kwaliteitsonderzoek aan IIA Nederland een accreditatie is verleend voor het namens het College uitvoeren van kwaliteitsonderzoeken bij interne afdelingen van IIA-leden waaraan registeraccountants zijn verbonden. Hiermee wordt voorkomen dat deze leden tweemaal een kwaliteitsonderzoek zouden moeten ondergaan.

De uitvoering van kwaliteitsonderzoeken bij interne afdelingen waaraan registeraccountants zijn verbonden die geen lid zijn van IIA Nederland zal op vergelijkbare wijze door het College in de loop van 2011 nader worden ingevuld.

Hiermee is uitvoering gegeven aan de kwaliteitsonderzoeken bij afdelingen waaraan interne accountants zijn verbonden.

Bij de KOA is in het verslagjaar een accreditatieonderzoek gestart dat naar verwachting in de eerste helft van 2011 zal worden afgerond.

2.3 Instrumentarium

De vragenlijsten die worden gebruikt voor het uitvoeren van de kwaliteitsonderzoeken worden jaarlijks herzien en vastgesteld door het College. De vragenlijsten voor de onderzoeken 2010 zijn aangepast op basis van wijzigingen in de regelgeving en praktijkervaringen. De door het College vastgestelde vragenlijsten zijn gepubliceerd op de website.

In het kader van de harmonisatie van de te gebruiken vragenlijsten in 2011 is een Werkgroep Instrumentarium actief waarin met vertegenwoordigers van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten en de SRA wordt gewerkt aan aanpassing van de vragenlijsten voor 2011.

Voor het uitvoeren van de kwaliteitsonderzoeken door de onderzoekers is door het College een onderzoeksprotocol ontwikkeld. Dit protocol is ontwikkeld aan de hand van de formele vereisten die gelden voor het uitvoeren van kwaliteitsonderzoeken die voortkomen uit de Verordening Kwaliteitsonderzoek en de Beleidsregel Kwaliteitsonderzoek. Daarnaast zijn in het protocol de ervaringen verwerkt die zijn opgedaan bij het uitvoeren van de onderzoeken in 2009 alsmede door het College vastgestelde gedragslijnen en “best practices”.

Voor het uitvoeren van kwaliteitsonderzoeken bij (middel)grote kantoren is door het College gezien de aard en omvang van deze kantoren een op deze kantoren toegesneden aanpak ontwikkeld.

Tevens is er een aanpak en werkwijze voor het uitvoeren van vervolgonderzoeken vastgesteld.

Ter ondersteuning van de oordeelsvorming is door het College een document opgesteld waarin overwegingen en aanbevelingen worden gegeven die voor de onderzoekers moeten

dienen als richtsnoer voor de oordeelsvorming. Doel daarvan is het ondersteunen van de onderlinge consistentie van de oordelen over de onderzoeken en de gebruikte kwalificaties. Doorslaggevend bij de oordeelsvorming is onverminderd de evenwichtige professionele oordeelsvorming door de onderzoeksteams. De overwegingen en aanbevelingen met betrekking tot de normering van de oordeelsvorming zijn gebaseerd op de huidige opvattingen en ervaringen van het College dienaangaande.

2.4 Onderzoekers

Zoals aan het begin van deze paragraaf is opgemerkt is het afgelopen jaar veel tijd besteed aan de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de kwaliteitsonderzoeken en verdere professionalisering van de onderzoekers. Naast de initiatieven die de onderzoekers ondersteunen bij hun werkzaamheden, zoals vermeld in paragraaf 2.2, is ook het onderzoekersbestand aan de hand van door het College vastgestelde criteria geëvalueerd. Bij deze evaluatie zijn ook betrokken de resultaten van de door de onderzochte organisaties ingevulde evaluatieformulieren van de uitgevoerde onderzoeken. Van onderzoekers die in onvoldoende mate aan de gestelde criteria voldeden, is afscheid genomen. Het College zal deze evaluatie jaarlijks herhalen.

In juni 2010 is tweemaal de zogenoemde CKO Academie voor de onderzoekers gehouden. Dit is een jaarlijks voor alle onderzoekers verplichte cursus. Tijdens deze cursus is met de onderzoekers gediscussieerd over de normering van de oordeelsvorming, is het ontwikkelde onderzoeksprotocol gepresenteerd en zijn aan de hand van diverse casusposities best practices verzameld. Met de input van beide sessies zijn vervolgens het onderzoeksprotocol en de richtlijn voor de normering van de oordeelsvorming door het College vastgesteld.

2.5 Communicatie

Het College heeft in 2010 de informatievoorziening aan onderzoekers, te onderzoeken organisaties en derden verbeterd.

De onderzoekers worden door middel van Informatiebulletins op de hoogte gebracht van belangrijke zaken waarvoor het College de aandacht van de onderzoekers wil vragen. Op deze wijze kan het College voor het uitvoeren van de onderzoeken belangrijke informatie verspreiden en desgewenst tussentijds bijsturen door bijvoorbeeld een bepaalde gedragslijn voor te schrijven of aan te passen. In het verslagjaar zijn 6 Informatiebulletins verschenen.

Centraal in de informatievoorziening van het College staat de website van het Koninklijk NIVRA. Het College heeft daar zijn eigen themapagina's waar alle relevante informatie over de kwaliteitsonderzoeken is opgenomen. Hier is algemene informatie te vinden, zowel als de van toepassing zijnde regelgeving, werkwijze, tarieven etc. Daarnaast kunnen er via de helpdesk specifieke vragen over de uitvoering van een kwaliteitsonderzoek worden gesteld.

In maart 2010 heeft het College zijn eerste jaarverslag onder de Verordening Kwaliteitsonderzoek uitgebracht. Het bestuur heeft daarover een persbericht uitgebracht. Zowel verslag als persbericht zijn gepubliceerd op de NIVRA-website.

2.6 Fusie

De Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) is de nieuwe fusieorganisatie waarin het Koninklijk NIVRA en de NOvAA hun krachten bundelen. Een samenwerking die uiteindelijk zal resulteren in één publiekrechtelijke beroepsorganisatie (PBO) van en voor alle accountants in Nederland. Met ingang van 29 november jl. zijn, vooruitlopend op de

totstandkoming van de nieuwe PBO, de bureauorganisaties van NIVRA en NOvAA samengevoegd en opereren zij onder de naam NBA. Ook de afdelingen die het College Kwaliteitsonderzoek (CKO) en de Raad voor Toezicht Beroepsuitoefening AA's (RvTBAA) ondersteunen, zijn binnen de NBA samengevoegd en werken waar mogelijk samen. Het College zowel als de Raad opereren in verband met de bij verordening aan hen gemandateerde zaken echter formeel nog zelfstandig.

De voorzitter van het College participeert in een expertgroep van de NBA die zich bezig houdt met de inrichting van het toekomstige toezicht binnen de NBA.

3. Onderzoeksresultaten 2010

In het verslagjaar 2010 zijn onder verantwoordelijkheid van het College Kwaliteitsonderzoek (CKO) in totaal 209 onderzoeken uitgevoerd: 176 periodieke kwaliteitsonderzoeken en 33 vervolgonderzoeken (zie bijlage 1 voor een specificatie). In de onderzoeksresultaten worden ook de kwaliteitsonderzoeken verantwoord die bij delegatie zijn uitgevoerd door de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten (RvTBAA) en op grond van de verleende accreditatie zijn uitgevoerd door de Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (SRA).

De Verordening Kwaliteitsonderzoek bepaalt in artikel 11 lid 2 dat een eindoordeel wordt vastgesteld bij accountantskantoren die niet beschikken over een vergunning op grond van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta). Artikel 11 lid 3 bepaalt dat het oordeel luidt:

- a. positief: het stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet in opzet en werking aan het bepaalde bij of krachtens de Wet op de Registeraccountants (gerubriceerd in onderstaande tabel als “voldoende”);
- b. negatief: het stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet niet in opzet en werking aan het bepaalde bij of krachtens de Wet op de Registeraccountants (gerubriceerd in onderstaande tabel als “onvoldoende”)

Accountantskantoren waarbij een periodiek kwaliteitsonderzoek is uitgevoerd en die beschikken over een vergunning op grond van de Wta zijn derhalve op grond van de Verordening Kwaliteitsonderzoek in onderstaande tabel gerubriceerd in de kolom “geen oordeel”.

Zowel de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten (RvTBAA) als SRA stellen echter wel eindoordeelen vast bij accountantskantoren die beschikken over een vergunning op grond van de Wta. De RvTBAA heeft daarover afspraken gemaakt met de Autoriteit Financiële Markten (AFM). SRA heeft een convenant afgesloten met AFM en toetst in het kader van de reguliere SRA-toetsingen op grond van dat convenant ook de wettelijke controleopdrachten ten behoeve van AFM en stelt voor elke toetsing een eindoordeel vast. In dit verslag worden deze resultaten echter conform de vereisten van de Verordening Kwaliteitsonderzoek gepresenteerd en derhalve gerubriceerd onder de categorie “geen eindoordeel”.

3.1 Resultaten periodieke onderzoeken

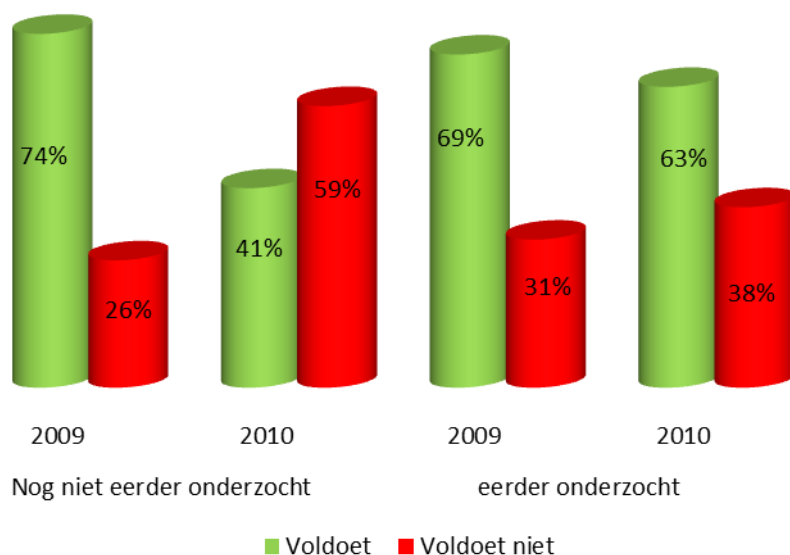
De resultaten van de 176 onder verantwoordelijkheid van het College in de periode 1 maart 2010 tot 31 maart 2011 afgeronde kwaliteitsonderzoeken worden weergegeven in onderstaande tabel.

Selectiejaar	Voldoende	Onvoldoende	Geen oordeel *)	Totaal
2008	10	5	-	15
2009	13	10	11	34
2010	38	31	58	127
Totaal	<i>61</i>	<i>46</i>	<i>69</i>	<i>176</i>

*) Dit betreft de kantoren met een Wta-vergunning waar op grond van artikel 11 lid 2 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek geen eindoordeel wordt uitgebracht.

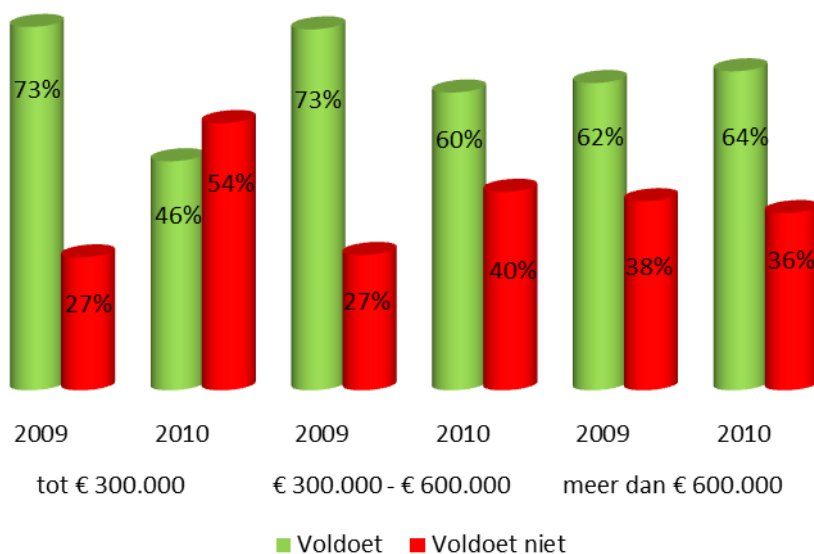
De resultaten van de onderzoeken die tot een onvoldoende oordeel hebben geleid, geven een aanmerkelijke verslechtering van 15 procentpunten te zien ten opzichte van de resultaten van vorig jaar. Een nadere analyse van de resultaten 2010 heeft uitgewezen dat de verslechtering van de CKO-resultaten bij deze kantoren ten opzichte van 2009 als volgt is te verklaren.

In 2010 zijn meer kantoren onderzocht die nog niet eerder aan een kwaliteitsonderzoek zijn onderworpen terwijl tegelijkertijd deze kantoren verhoudingsgewijs ook veel vaker een onvoldoende behalen.

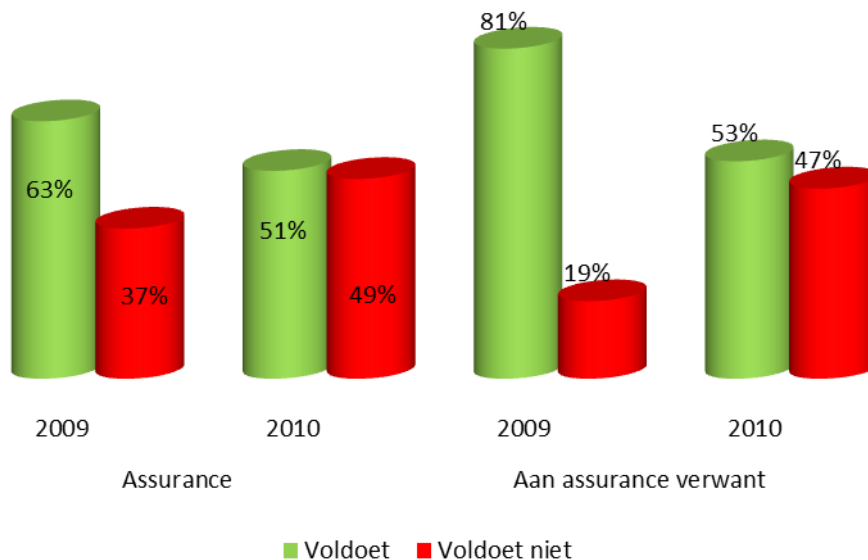
Figuur 2. Resultaten periodieke onderzoeken uitgesplitst naar eerder en nog niet eerder onderzochte kantoren

Relatief gezien zijn meer kleinere kantoren (omzet tot € 300.000) onderzocht die veel vaker een onvoldoende blijken te behalen. Het aantal onvoldoendes in deze categorie is verdubbeld.

Figuur 3. Resultaten periodieke onderzoeken uitgesplitst naar grootte van de kantoren

In de onderzoekspopulatie is de verhouding tussen kantoren die assuranceopdrachten uitvoeren en kantoren die uitsluitend aan assurance verwante opdrachten uitvoeren ten opzichte van 2009 gelijk gebleven. Het aantal onvoldoendes bij kantoren die uitsluitend aan assurance verwante opdrachten uitvoeren (veelal de kleinere kantoren) is in 2010 ruim verdubbeld.

Figuur 4. Resultaten periodieke onderzoeken uitgesplitst naar kantoren met assurance en aan assurance verwante opdrachten

Conclusie

De verslechtering van de CKO-resultaten ten opzichte van 2010 komt nagenoeg geheel voor rekening van de niet eerder onderzochte kleinere kantoren (omzet tot € 300.000). Dit betreft veelal kantoren die uitsluitend aan assurance verwante opdrachten uitvoeren, maar ook de kantoren in dit segment die assuranceopdrachten uitvoeren, behalen veel vaker een onvoldoende. De lichte verslechtering van de resultaten bij eerder onderzochte kantoren komt geheel voor rekening van kantoren die uitsluitend aan assurance verwante opdrachten uitvoeren.

Door het College gegeven aanbevelingen

In de meeste gevallen heeft het College in het definitief vastgestelde verslag van het uitgevoerde kwaliteitsonderzoek op grond van artikel 11 lid 1 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek één of meerdere aanbevelingen ter verbetering van geconstateerde tekortkomingen gedaan. Hieronder worden de meest voorkomende aanbevelingen vermeld:

- aanbevelingen ter zake van het stelsel van kwaliteitsbeheersing:
 - het invoeren of verbeteren van het kwaliteitshandboek;
 - het voldoen aan bepalingen uit de Nadere Voorschriften Accountantskantoren ter zake van assurance opdrachten en de Nadere Voorschriften Accountantskantoren ter zake van aan assurance verwante opdrachten; veel voorkomende aanbevelingen zijn: afsluiten of aanpassen van een beroepsaansprakelijkheidsverzekering en het regelen van waarneming;
 - het voldoen aan bepalingen uit de Nadere Voorschriften Permanente Educatie;
 - het voldoen aan de bepalingen uit de Wwft;

- aanbevelingen op dossierniveau:
 - dossiers vrijwillige controleopdrachten:
 - invoeren of verbeteren van risicoanalyse en/of bepaling van de materialiteit;
 - meer specifiek maken van werkprogramma's
 - meer vastleggen of verbeteren van vastleggingen;
 - naleven van verslaggevingsvereisten;
 - dossiers samenstellingsopdrachten:
 - gebruikmaken van of verbeteren (procedures rond) opdrachtbevestigingen;
 - gebruikmaken van bevestigingen bij de jaarrekening;
 - meer specifiek maken van werkprogramma's;
 - meer vastleggen of verbeteren van vastleggingen;
 - naleven van verslaggevingsvereisten
 - tekst van de samenstellingsverklaring aanpassen;

In die gevallen waarin is geconstateerd dat niet (geheel) werd voldaan aan de PE-verplichtingen is volstaan met het geven van aanbevelingen ter verbetering aangezien de naleving van de PE-verplichtingen door het NIVRA afzonderlijk wordt gemonitord en zo nodig opgevolgd. Uiteraard weegt het niet (geheel) voldoen aan de PE-verplichting mee in die gevallen waarin een eindoordeel wordt vastgesteld.

3.2 Resultaten vervolgonderzoeken

Kantoren die van het College aanbevelingen ter verbetering van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing krijgen, worden op grond van artikel 11 lid 4 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek gevraagd binnen zes weken aan te geven op welke wijze en binnen welke termijn de gegeven aanbevelingen zullen worden opgevolgd. Het College bepaalt aan de hand van de ontvangen reacties of er wel of geen vervolgonderzoek zal worden ingesteld.

Het College heeft daarvoor de volgende gedragslijn vastgesteld:

- bij een oordeel onvoldoende zal een vervolgonderzoek worden ingesteld, tenzij het evident is dat formele tekortkomingen op korte termijn aantoonbaar kunnen worden opgelost en er geen zwaarwegende aanbevelingen op dossierniveau zijn;
- bij een oordeel voldoende zal geen vervolgonderzoek worden ingesteld tenzij er zwaarwegende omstandigheden zijn die aanleiding geven het opvolgen van aanbevelingen in een vervolgonderzoek vast te stellen;
- bij kantoren met een Wta-vergunning zal het instellen van een vervolgonderzoek afhangen van de aard en zwaarte van de gegeven aanbevelingen.

De vervolgonderzoeken richten zich op de vaststelling dat de aanbevelingen die voortkomen uit een periodiek onderzoek in voldoende mate zijn opgevolgd. Indien wordt vastgesteld dat de aanbevelingen in voldoende mate zijn opgevolgd, wordt het onderzoek afgesloten. Indien wordt vastgesteld dat de gegeven aanbevelingen in onvoldoende mate zijn opgevolgd, kan het College besluiten tot een nieuw vervolgonderzoek, dan wel besluiten tot een advies aan het NIVRA-bestuur om een tuchtactie aanhangig te maken. Dit laatste zal zeker het geval zijn indien er sprake is van ernstige feiten of een weigerachtige houding van betrokkene.

In bijlage 1 wordt een nadere specificatie van de onderhanden vervolgonderzoeken gegeven.

In het verslagjaar zijn 33 vervolgonderzoeken uitgevoerd.

De resultaten van de in het verslagjaar uitgevoerde vervolgonderzoeken zijn in onderstaande tabel opgenomen.

Selectiejaar	Voldoende opgevolgd	Onvoldoende opgevolgd	Totaal
2008	10	2	12
2009	20	1	21
Totaal	<i>30</i>	<i>3</i>	<i>33</i>

De vervolgonderzoeken laten een goed resultaat zien: in 91% van de gevallen leidt het vervolgonderzoek tot een voldoende opvolging van de gegeven aanbevelingen. Daarmee wordt het gewenste effect van verbetering van het stelsel van kwaliteitsbeheersing in belangrijke mate bereikt.

Het College heeft bij de 3 kantoren waar is geconstateerd dat de gegeven aanbevelingen in onvoldoende mate zijn opgevolgd opnieuw aanbevelingen gegeven en een nieuw vervolgonderzoek aangekondigd.

Amsterdam, 14 april 2011

Bijlage 1

Samenstelling onderzoekspopulatie

In het verslagjaar 2010 zijn onder verantwoordelijkheid van het College Kwaliteitsonderzoek (CKO) in totaal 209 onderzoeken uitgevoerd: 176 periodieke kwaliteitsonderzoeken en 33 vervolgonderzoeken. De onderzoekspopulatie wordt in deze bijlage nader gespecificeerd en toegelicht.

1. Periodieke onderzoeken 2010

In 2010 heeft het College op grond van artikel 9 van de Verordening Kwaliteitsonderzoek 203 kantoren geselecteerd die in aanmerking kwamen voor een periodiek kwaliteitsonderzoek. In onderstaande tabel wordt de stand van zaken per 31 maart 2011 weergegeven.

	Openstaand eerdere selecties	2010	Totaal
Geselecteerde kantoren	80	203	283
Geannuleerde onderzoeken *)	12	54	
Onderhanden onderzoeken RvTBAA	10	39	
	22	93	115
<i>Uit te voeren onderzoeken</i>	58	110	168
Uitgestelde onderzoeken **)	12	37	49
Onderhanden onderzoeken ***)	4	3	7
	16	40	56
<i>Afgeronde onderzoeken per 31 maart 2011</i>	42	70	112

*) wegens fusie, overname, beëindiging praktijk etc.

**) kantoren kunnen op grond van artikel 8 van de Beleidsregel Kwaliteitsonderzoek tijdelijk uitstel verkrijgen voor het kwaliteitsonderzoek

***) dit betreft overwegend onderzoeken die na een aanvankelijk uitstel zijn aangevangen.

Onder verantwoordelijkheid van het College Kwaliteitsonderzoek zijn in 2010 ook door de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten (bij delegatie) en SRA (als geaccrediteerde organisatie) periodieke kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd. In onderstaande tabel wordt het totaal van de uitgevoerde periodieke onderzoeken weergegeven.

CKO-onderzoeken 2010	112
Toetsingen RvTBAA 2010	9
Toetsingen SRA 2010	55

Totaal per 1 maart 2010 afgeronde onderzoeken	176

De resultaten van deze 176 kwaliteitsonderzoeken worden in paragraaf 3.1 weergegeven.

2. Vervolgonderzoeken 2010

Door het College Kwaliteitsonderzoek is op grond van de resultaten van de uitgevoerde periodieke onderzoeken besloten tot het instellen van in totaal 60 vervolgonderzoeken, waarvan de stand van zaken per 31 maart 2011 in onderstaande tabel nader wordt toegelicht.

Selectiejaar	Aantal	Afgerond	Geannuleerd	Nog uit te voeren
2008	30	11	2	17
2009	15	4	1	10
2010	15	-	-	15
Totaal	60	15	3	42

De 3 annuleringen betreffen kantoren die de praktijkuitoefening hebben beëindigd nadat het College een vervolgonderzoek had aangekondigd.

Onder verantwoordelijkheid van het College Kwaliteitsonderzoek zijn in 2010 ook door SRA (als geaccrediteerde organisatie) vervolgonderzoeken uitgevoerd. In onderstaande tabel wordt het totaal van de uitgevoerde vervolgonderzoeken weergegeven.

CKO vervolgonderzoeken 2010	15
SRA vervolgonderzoeken 2010	18

	33

De resultaten van deze 33 vervolgonderzoeken worden in paragraaf 3.2 weergegeven.

Bijlage 2

Taakuitoefening en samenstelling CKO

Het College Kwaliteitsonderzoek (CKO) is een door het bestuur van het NIVRA krachtens de Verordening Kwaliteitsonderzoek ingesteld orgaan. Met het Besluit mandaat en machtiging CKO (een bestuursbesluit houdende regels inzake mandaat en machtiging aan het College Kwaliteitsonderzoek) zijn de uitvoerende taken krachtens de Verordening Kwaliteitsonderzoek en de Beleidsregel Kwaliteitsonderzoek gemandateerd aan het College.

Het College is belast met het uitvoeren van de volgende taken:

- het selecteren van de te onderzoeken accountantskantoren en -afdelingen;
- het accrediteren van (beroeps)organisaties;
- het selecteren van onderzoekers voor het uitvoeren van de kwaliteitsonderzoeken;
- het samenstellen van de onderzoeksteams voor de uitvoering van de kwaliteitsonderzoeken;
- het in kennis stellen van het kwaliteitsonderzoek en het onderzoeksteam aan de geselecteerde accountantskantoren en -afdelingen;
- het behandelen van bezwaren tegen het aangekondigde kwaliteitsonderzoek en het onderzoeksteam;
- het vaststellen en onderhouden van werkprogramma's voor de uitvoering van de kwaliteitsonderzoeken;
- het beslechten van meningsverschillen tussen te onderzoeken organisaties en het onderzoeksteam;
- het toetsen van de verslagen van de onderzoeksteams over de uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken;
- het uitbrengen van een eindoordeel over de uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken met uitzondering van de kantoren die een Wta-vergunning hebben;
- het geven van aanbevelingen ter verbetering van de interne stelsels van kwaliteitsbeheersing van de onderzochte accountantskantoren en -afdelingen;
- het zonodig uitbrengen van een voorstel voor een tuchtrechtelijke actie krachtens de Verordening Kwaliteitsonderzoek;
- het jaarlijks aan het bestuur van het NIVRA uitbrengen van een geanonimiseerd verslag over de uitgevoerde kwaliteitsonderzoeken en werkzaamheden;
- overige uit de Verordening voortvloeiende werkzaamheden.

Daarnaast volgt het College relevante (internationale) maatschappelijke en beroepsontwikkelingen en onderhoudt (internationale) contacten met relevante organisaties, zoals de FEE. Het College adviseert het bestuur in aangelegenheden die verband houden met het kwaliteitsonderzoek en/of de kwaliteit van de beroepsuitoefening van registeraccountants die werkzaam zijn in de accountantsfunctie. Het College verzorgt tevens de informatievoorziening over de (uitvoering van) kwaliteitsonderzoeken.

Werkwijze

In het Reglement van orde College Kwaliteitsonderzoek wordt de werkwijze van het College nader uitgewerkt. Dit reglement bepaalt:

- de formele vereisten waaraan vergaderingen moeten voldoen;
- de benoeming van een plaatsvervangend voorzitter;
- de wijze van besluitvorming;
- de vereiste onpartijdigheid van de collegeleden.

Het College Kwaliteitsonderzoek vergadert in principe eenmaal per maand of zoveel vaker als nodig is voor een goede voortgang van de werkzaamheden.

Samenstelling CKO

De samenstelling van het College Kwaliteitsonderzoek was in 2010 als volgt: tot 1 juni 2010: O. van Agthoven RA, voorzitter, drs. M.A. Bongers RA, drs. J.M.M. Dumoulin RA, A. Kastelein RA en O. Opzitter RA. Per 1 juni 2010 is A. Kastelein RA wegens het verstrijken van zijn zittingstermijn opgevolgd door drs. J.W. van Wingerde RA.

Bureau

Het College wordt vanuit het bureau van het NIVRA ondersteund door een team onder leiding van A.J.M. Werring, hoofd kwaliteitsonderzoek. Het team bestaat uit R.T. van der Heide (stafmedewerker) en mevrouw P.R. Kartutu (management assistent). Voorts verleend binnen het NIVRA-bureau de heer P.F.M. Hurks RA vaktechnische ondersteuning aan het College.